VADERS LAATSTE WOORD

Een ware gebeurtenis

door

Johanna.

NIJKERK, G. F. CALLENBACH.

VADERS LAATSTE WOORD.

EEN WARE GEBEURTENIS,

DOOR

JOHANNA,
Schrijfster van „Vrede op aarde," „Jans verzoeking," enz.

NIJKERK,
G. F. CALLENBACH.

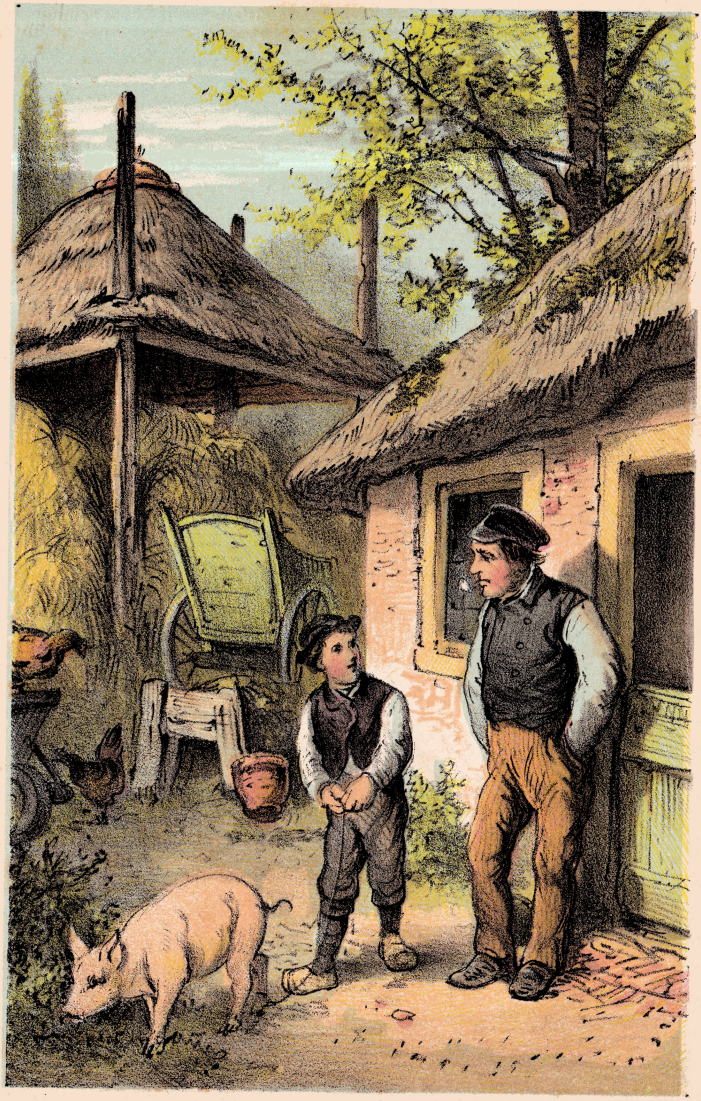

I.

EEN ONGELUKKIGE REIS.

Onwetend bewaard werd de man, van wien ik ga vertellen en die het verhaald heeft, vele jaren nadat hij ontkomen was aan 't gevaar dat hem dreigde, en waar hij bij en in was zonder 't zelf te begrijpen.

Een honderd jaar geleden bezaten wij Nederlanders in Z.-Amerika verscheiden volkplantingen, waarvan we nu nog maar alleen Suriname over hebben. In een van die streken woonde een man, wiens *van* ik hier niet noemen zal, maar zijn voornaam was Willem. Hij had jong op zee gevaren, doch was al spoedig in de West koopman geworden. Het ging hem zoo goed, dat hij en zijn vrouw, die Maria heette, rijkelijk konden leven. Zij waren beiden vrome lieden, die den Heere liefhadden, en zeker hadden zij zich recht gelukkig gevoeld, als er niet twee dingen waren geweest, die hen soms bedroefd maakten. Het eerste was dat zij geen kinderen hadden, en het

tweede dat de vrouw, die de warme lucht niet goed kon verdragen, in dat heete land telkens ziek was.

Nu, het eerste moesten zij, gelijk Elkana en Hanna, aan den Heere overlaten. Maar wat het tweede betreft, daar viel, dacht de man, misschien wel wat aan te doen. In dien tijd namelijk waren de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, die vroeger aan Engeland behoor den juist een vrij land geworden. Zij waren echter toen wel tienmaal kleiner dan nu, en besloegen alleen het noordwesten van het verbazend groote land, dat thans de Vereenigde Staten heet. In de nieuwe republiek was de lucht al bijna net als in Nederland, waar de vrouw was geboren. En de man, die natuurlijk zijn vrouw liever had dan zijn huis en tuin in de West, verkocht alles, en besloot in Noord-Amerika land te koopen, en daar eens recht op zijn gemak buiten te wonen. Waarom hij niet naar Nederland terugkeerde, zult gij vragen. Wel, in dien tijd had ons land juist oorlog gehad, zooals gij weet, en twistten de menschen hier ook geweldig onder elkander. Daarvan had onze man in de West ook wel wat gemerkt, en hij voelde weinig lust om naar zijn vaderland terug te gaan.

Kort nadat zij alles verkocht hadden gingen man en vrouw op een schip, dat hen naar New-York [1]) zou brengen, waar toen vrij wat Nederlanders woonden. Gij weet hoop ik, dat New-York vroeger Nieuw-Amsterdam heette, en dat het door onze vaderen is gesticht. Later

[1]) Spreek uit *Njoe-Jork*.

is het aan de Engelschen afgestaan, die 't echter ook weer hebben verloren.

Een poos lang ging de reis heel goed, totdat zij dicht aan het einde kwamen. Maar toen stak er storm op. De wind loeide, de golven sloegen over het schip, en al spoedig bemerkte men, dat er een lek in was. Dat beproefden zij natuurlijk te stoppen. Maar juist, toen men daarmee zoo wat klaar was, sloeg er een zee over 't schip heen, alles waggelde en kraakte, en het water drong op tien plaatsen tegelijk naar binnen. Allen vluchtten naar het dek. De booten werden uitgezet, en gelukkig waren er niet veel menschen aan boord, zoodat er voor ieder plaats was in de kleine vaartuigen. Een half uur later zonk het schip in de diepte. Dat was ook voor onze twee kennissen een vreeselijke toestand. Niet alleen liepen zij groot gevaar het leven er bij te verliezen, nu zij daar in een kleine boot zwalkten op de golvende, woeste zee, maar ook hadden zij bijna alles verloren. Want in den haast en de verwarring, toen onverwacht de zee over 't schip sloeg, hadden de reizigers, die op zoo iets niet verdacht waren, alleen maar aan 't redden van hun leven gedacht. De man had niets meer dan het geld, dat hij al uit voorzorg bij zich had gestoken: nog geen tweeduizend gulden. Al 't overige, zeker wel 20 maal meer, lag verzonken in de zee.

't Was een geluk voor de twee schipbreukelingen dat zij, zooals ik straks zeide, den Heere God kenden en dienden. Nu wisten ze ook, dat ons niets bij geval overkomt, maar dat Hij die in den hemel woont, alle dingen

bestuurt. Daarom zeide de vrouw ook: „Lieve man, laat ons op God vertrouwen. Hij heeft ons leven tot nu toe gespaard en Hij kan ook ons geven wat wij noodig hebben. Het is wel droevig in een vreemd land te komen zonder geld, maar de Heer zal 't voorzien.

Twee dagen zwierven de booten op zee rond. Telkens keken ze uit, of er geen schip was te ontdekken, dat hen kon opnemen, maar zij bespeurden niets. Doch op den derden dag toen de storm bedaarde, zagen zij meteen, tot hun groote vreugd, iets wat zeker het beste was, te weten land. Sommigen sprongen de tranen in de oogen, toen zij het scheepvolk „land, land!" hoorden roepen. Ieder tuurde of hij 't ook kon ontdekken, en zie het duurde niet lang of elk zag het duidelijk, en tegen den middag reeds waren zij allen veilig op de kust gekomen.

Het strand waar zij aan wal stapten was een deel van het gebied, dat Delaware [1]) heet, een staat, die vóór ruim twee eeuwen werd gesticht; ook al door Nederlanders. Dat land ligt dicht bij de groote stad Philadelphia. Maar op de plaats, waar onze lieden aankwamen, was geen huis, veel minder een stad te zien. Zij vonden niets anders dan het ledige zeestrand. Daar werd een tent opgeslagen, en nu gingen de kapitein en een paar matrozen het land in, om te zien of zij niet ergens menschen konden ontdekken. Zij hadden wapens meegenomen, want zij wisten niet recht waar zij waren, en

---

[1] Spreek uit *Delaweer*.

't kon wel zijn dat zij menschen ontmoetten, die eer bereid waren om hen te plunderen dan te helpen.

Doch het liep gelukkig anders uit. 't Duurde niet lang of de scheepslieden keerden terug met een paar wagens, waar mannen op zaten uit het naaste dorp, dat een paar uur ver lag. Daarheen werden de schipbreukelingen gebracht. Men gaf hun eten en drinken en verzorgde hen goed. Zoo konden ze reeds spoedig daarop weer vertrekken, een ieder waarheen hij wilde.

II.

IN DE BOSSCHEN.

Ofschoon nu onze vriend evenals zijn vrouw wel begreep, dat zij daar niet blijven konden, wisten zij toch maar niet zoo aanstonds waarheen te gaan. Gelukkig was Willem op zijn vroegere reizen wel eens te New-York geweest. Hij, wist dat er Hollanders woonden, dat er ook Hollandsche Kerken waren, en daarom dacht hij: Ik zal daarheen gaan. Misschien is er wel een goed mensch te vinden, die mij om 's Heeren wil een weg wil wijzen om mijn brood te verdienen. Want hij begreep terecht, dat het geld, 't welk nog over was, op den duur te weinig zou zijn.

New-York ligt niet zoo ver van de plaats, waar zij

aangeland waren, al was 't in dien tijd daarheen nog een heele reis. Goed en wel kwamen de vreemdelingen na eenige dagen in de Amerikaansche stad, die nu wel anderhalf millioen inwoners telt, maar toen zeker niet meer dan Utrecht thans. Het eerste wat Willem deed was — en daaraan deed hij heel verstandig — te vragen, of iemand hem ook een Hollandsche Kerk kon wijzen. En hij hoorde dat er een was, de Noorder Kerk, in de Williamstraat. [1]) Hij ging er heen, en vroeg daar waar de predikant woonde, die Laidlie heette. Dit was wel geen Hollander, maar gij moet weten dat de Hollanders van de Noorder Kerk kort te voren besloten hadden, dat er voortaan in 't Engelsch zou worden gepreekt, wijl geen een de oude taal meer verstond. Dat is wel een der treurigste gevolgen van 't landverhuizen.

De dominé ontving de twee onbekenden zeer vriendelijk. Hij luisterde naar het verhaal van hun rampspoedige reis, maakte dat zij tenminste vooreerst een woning kregen bij een ouderling van de kerk, die Rosevelt heette, en beloofde dat hij zou zien hen te helpen. En hij hield zijn woord. Er werd over gepraat, en eindelijk spraken ze af, dat Willem en zijn vrouw naar een streek zouden gaan, die aan New-York grenst, en Pennsylvanië heet. Daar had een van de leden der kerk een vriend wonen, die hun den weg zou wijzen om land te koopen voor een heel lagen

---

[1]) Er waren in 't geheel vier Hollandsche Gereformeerde kerken in New-York. Hoeveel er thans zijn weet ik niet; doch maar in één wordt, voor zoover mij bekend is, in onze taal gepredikt.

prijs. En daar nu Willem weinig te missen had vond hij dat voortreffelijk.

De vrienden, die de kaart van Amerika kennen, hebben zeker wel eens opgemerkt, hoe in de Vereenigde Staten die grooter zijn dan twee derde van ons werelddeel, Pennsylvanië volstrekt geen der grootste staten is. Toch beslaat het nog wel viermaal meer plaats dan Nederland. In den tijd waarvan ik u vertel lag het Westen er van nog geheel onbebouwd. Men wist er niet meer van dan dat de wilde Indianen of Roodhuiden er rondzwierven, en dat er ook meer wolven dan huizen te vinden waren. Het land, dat den Indianen voor een prijsje was afgekocht, of ook wel hun afgenomen, kon ieder voor weinig geld krijgen, die lust had eenig en alleenig te leven.

Toen Willem nu bij den vriend in Pennsylvanië kwam, en hoorde hoe de dingen stonden, had hij in 't eerst heel weinig lust om naar die wildernissen te trekken. Doch wat zou hij doen? Zijn geld raakte op. Weer ter zee varen deed hij niet gaarne, en daarbij was zijn vrouw in de frissche Noorderlucht geheel gezond geworden. „Komaan," sprak hij eindelijk, „ik zal het met 's Heeren hulp beproeven. Ik ben nog jong en sterk, en in elk geval is er niets verloren, al gaat het ook na een poos niet."

Zoo trokken dan beiden naar het afgelegen land. Onze vriend had in Suriname gelegenheid gehad om te zien, hoe daar de grond werd bewerkt, en wel ging dat hier heel anders, maar toch stonden zijn handen er niet geheel verkeerd voor. Daarbij was zijn vrouw een boerendochter,

en wist dus heel goed hoe 't op het land moet toegaan. Ook bemerkten zij op hun reis naar het land, dat zij gekocht hadden zonder het te zien, dat daar toch ook blanke menschen waren te vinden. Zij hadden dus buren, al woonde de naaste ook bijna twee uur ver.

Doch toen zij nu eindelijk aan het stuk grond kwamen dat hun zou toebehooren, viel het in 't eerst toch lang niet mee. Het was niets dan een groot bosch, met boomen, zooals man of vrouw die in Nederland maar zelden gezien hadden. Die moesten natuurlijk omgehakt, en zelfs de wortels uit den grond gehaald, als men er goed bouw- of grasland van wou maken. Willem begreep, dat hij alleen onmogelijk dat alles zou in orde krijgen. 't Was maar goed, dat hij er op had gerekend niets te zullen gereed vinden. Zoo ontlaadde hij dan den wagen waarmee hij gekomen was, en sloeg met behulp van den vriend, die hem had weggebracht, een tent op in het bosch. Dat zulk een woning hem eerst vreemd was — al leden ze ook in dezen warmen zomertijd geen kou — kunt ge begrijpen. Zij spraken echter met hun geleider af, dat die een paar mannen zou sturen, om Willem bij het eerste ruwe werk te helpen. Dat kostte wel tamelijk veel geld, maar er zat niet anders op.

Het duurde niet lang, of de zware taak begon. De eene boom na den anderen werd geveld, de grond effen gemaakt, en uit de stammen werd een stevige woning, een „blokhuis" gebouwd. De muren waren van ruwe boomstammen, en de reten stevig met mos dichtgestopt, want het kan daar fel koud zijn. Ook waren er maar weinig en zeer

kleine vensters in. De deur was laag en smal, en van binnen zag het er juist niet prachtig uit. Tot vloer diende de aarde; de wanden waren van ruw hout en de meubelen evenzoo. Verder was er maar één vertrek, dat voor eet-, zit- en slaapkamer tegelijk diende. Dat waren onze vrienden nu vroeger wel anders gewend geweest, maar zij dachten: hierna beter; te meer daar hun buren ook zoo waren begonnen, en nu rijkelijk leven konden.

Hoe vreemd nu dat nieuwe leven in het eerst ook was, toch gevoelden de man en de vrouw er zich volstrekt niet ongelukkig in. Zij waren beiden zoo gezond als visschen, en daarbij kwam, dat de Heere hen in hun werk zegende, wat zij ook nederig elken dag vroegen. De eerste winter die volgde was namelijk heel zacht. Van wolven of Indianen merkten zij niets. Reeds vroeg kon men beginnen te zaaien en te planten en de oogst, die het land opleverde, was buitengewoon groot. Tegelijk ging Willem ijverig voort met boomen om te houwen, en meer land in orde te brengen. Ook kocht hij kippen, geiten, varkens, en hoopte hij spoedig tevens een paar koeien te hebben. Verder schafte hij zich twee groote, sterke wolfshonden aan, die hij wel noodig had, in de eenzaamheid waar hij woonde. En toen nu de tweede winter kwam, die veel strenger was dan de vorige, konden Willem en zijn vrouw vrijwat geruster dan eerst het voorjaar weer afwachten. Want zij voelden zich nu in het nieuwe land recht thuis, en dankten den Heere God, die 't hun aan niets had laten ontbreken, en veel meer nog gegeven had dan voor hun leven noodig was.

III.

ALLEEN GEBLEVEN.

Twee jaren hadden onze vrienden in de bosschen gewoond, toen er iets gebeurde, dat voor hen een groote vreugde was. Er werd hun namelijk een zoon geboren. Nu, daarover is in een huis altijd blijdschap, maar hier vooral, in zulk een eenzaamheid was dit geschenk van den Heere, waar de ouders zoo naar verlangd hadden, wel het beste dat God hun geven kon. Ter eere van den vriend, die hen zoo goed had geholpen, noemden zij den knaap Robert.

Die nieuwe bewoner van het blokhuis bracht natuurlijk in heel wat dingen een groote verandering. De vrouw kon nu niet meer medegaan om op het veld naar de koeien te zien of iets anders te doen, want zij had thuis met den kleinen Robert genoeg te doen. De man kreeg het daarbij telkens drukker, en al spoedig moest hij een paar knechts in dienst nemen, wat heel moeilijk ging, ook al betaalde men hun goed. Ieder toch was in dat land zijn eigen baas. Eindelijk vond hij twee arbeiders die voor veel geld een dag of drie in de week wilden komen werken.

Zoo gingen drie jaren voorbij. De kleine Robert groeide voorspoedig op, en zag er zoo uit, dat menig kind van vijf, zes jaar uit een groote stad 't hem kon benijden.

Menschen had hij echter in al dien tijd nog bijna geen andere gezien dan zijn ouders en de werklieden. Want wel kwamen er meer landverhuizers aan, die hier en daar gingen wonen, maar de een zette zijn huis hier, de ander daar, alle ver van elkander. Ook werd er een klein dorp gesticht waar een winkel, een smederij en een molen waren, maar dat lag vier uur ver.

In dien tijd echter was het ook in 't blokhuis en er omheen heel wat veranderd bij vroeger. Wat de wolven betreft, die hadden de man en de vrouw wel nu en dan hooren huilen en in de verte gezien, maar de beesten schenen bang voor de groote, sterke honden en nog meer misschien voor Willems geweer, waarmeê hij eens een wolf, die op de geiten loerde, een scherpe vermaning had gegeven. Van de Indianen hadden zij volstrekt niets gemerkt. Later hoorden zij, dat die wilden uit de streek verhuisd waren omdat het wild, waar zij van leven opraakte. Het blokhuis begon er ook beter uit te zien. Wel had Willem nog geen gelegenheid eene andere betere woning te bouwen, maar de muren waren nu begroeid met klimop, en voor de deur was een net tuintje met violen en rozen, waar Robert ontzaglijk veel genoegen in had. Aan weerszijden van het huis lagen velden, bedekt met zwaar koren, en daarachter het bosch, waar elk jaar een deel van werd gehakt.

Wanneer, zooals dikwijls gebeurde, de vader bijna den geheelen dag buiten op den akker bleef, dan hield Robert moeder trouw gezelschap of speelde in den tuin en met de groote honden, die ook op hem pasten als de vrouw

in huis bezig was. Kwam dan de vader thuis, dan vermaakte hij zich met den kleine, en den Heere dankend voor zijn goedertierenheid legde men zich ter ruste.

Op zekeren morgen in het latere najaar kwam de man reeds een uur nadat hij was uitgegaan weer thuis. Verwonderd zag zijn vrouw hem aan, en vroeg wat er was.

„Lieve vrouw," was 't antwoord, „ik moet van middag naar den molen; zijt gij bang om alleen te blijven?"

„Alleen? Blijft ge dan lang uit?"

„Denkelijk wel; de molen is vier uur ver, en ik dien te wachten tot het koren gemalen is, en neem het dan morgenochtend weer mee. Ik zou dan van nacht niet thuis zijn."

De vrouw zette een droef gezicht. „Kunt gij 't nog niet uitstellen?" vroeg zij.

„Dat gaat niet," sprak Willem, „ik heb 't al telkens verschoven, maar nu is het meel op, en morgen heb ik de knechts nog om 't weerom te brengen.

„Nu," antwoordde moeder, „als het niet anders kan zullen wij het den Heere overgeven. De nachten zijn nog zoo lang niet, en de honden zullen wel goed wacht houden."

„Dat zou ik denken," hernam de man; „ik ben in alle geval morgen weer terug"

Na den eten maakte vader zich reisvaardig. Hij laadde het koren op een handkar, kuste zijn vrouw en zijn kind vaarwel, en vertrok toen met de knechts. Maria oogde hem na zoover zij kon, en toen ging zij in huis, met een hart even bezorgd als dat van haar man op zijn weg door het woud. 't Was nog helder dag, en de vrouw

had het met allerlei werk heel druk, terwijl haar zoontje rustig ging slapen.

Een paar uur was de man opweg geweest, toen hij eensklaps omziende bemerkte, dat er twee achter hem liepen. 't Ware zijn groote honden. Druipstaartend, alsof zij wisten dat zij verkeerd deden, slenterden zij, zonder eenig geluid te geven, achter den wagen aan, die zoo knarste over den harden grond, dat hun meester hen niet gehoord had.

Willem ontstelde hevig, want hij dacht aanstonds aan zijn vrouw en zijn kind en hoe zij nu geheel alleen en zonder bescherming waren. „Naar huis, Turk! Naar huis, Tiras!" riep hij met forsche stem. De honden keerden om, maar toen de wagen weer voortging, volgden zij ook. De man stond stil, riep nog eens, maar 't ging evenzoo. Toen nam hij een steen en wierp hen er mee. Maar 't hielp weinig. De honden huilden, maar teruggaan deden zij niet. Ook niet toen de knechts hen zelfs met een stok dreigden.

Wat zou de man doen? Iemand naar huis sturen of zelf gaan dat was onmogelijk, want twee man konden de zware kar niet over den ongelijken weg trekken, vooral niet nog een paar uur ver. Met zijn allen weerom keeren dan? Maar de knechts hadden daar geen lust in, en zeiden ronduit, dat zij overmorgen het meel niet naar huis konden brengen. Bovendien, al de voorraad meel was op. Eer men thuis was, zou het zeer laat zijn en de weg was gevaarlijk ook. Zoo bleef er dan niets over dan voort te gaan. Doch dat de man het deed met een hart

vol angst, en hij in stilte maar aanhoudend bad, — dat, lieve vrienden, zult gij misschien later nog beter kunnen begrijpen, dan nu.

IV.

IN GEVAAR.

Intusschen had de moeder haar werk verricht, en was toen rustig gaan zitten spinnen. Want in zulk een land was dat noodig, omdat men het garen niet, gelijk bij ons, maar voor 't koopen heeft. Zij gevoelde zich echter zoo geheel alleen niet wel te moê, en daarom zong zij van tijd tot tijd een der vele psalmen die zij kende, terwijl de kleine Robert, die met de oogen open in zijn bedje lag, er naar luisterde.

Toen het eindelijk duister begon te worden, hield moeder op met spinnen, nam den kleine op haar schoot, en zong hem zacht weer in slaap. Daarna stond zij op, en ging naar de deur, die nog openstond. Het was stil om haar heen. De gele bladeren der boomen trilden alleen in den avondwind, die ruischte over het gras, en de bloemen. Maar geen levend wezen bemerkte zij heinde of ver.

Plotseling viel haar in, dat de honden nog niet thuis waren. Dat gebeurde echter wel meer. „Tiras! Turk! hier!" riep zij, maar op het luid, vroolijk geblaf, dat

anders volgde, wachtte zij nu vergeefs. Verwonderd ging de vrouw naar buiten, en zag rond. Doch van de twee viervoetige wachters was geen spoor te ontdekken. Zij riep nogmaals en wederom tot het over de vlakte weerklonk, maar alles bleef stil. En toen de sterren eindelijk in de lucht begonnen te verschijnen, ging de moeder naar binnen, en wist dat zij met haar kindje geheel alleen was, een paar uur ver ook van de naaste buren.

Dat was geen opvroolijkende gedachte. Zij liep heen en weder, terwijl zij bij zich zelf sprak: „Waar de honden toch zijn zouden!" Nog eens ging zij naar de deur, deed die open en riep. Vergeefs. Wat zij hoopte, kwam niet, maar onverwacht hoorde zij in de verte iets anders, waarbij haar 't hart van schrik ineenkromp — 't gehuil van wolven!

Snel wierp de vrouw de deur dicht, en ijlde naar binnen. Wel had zij meer 't gehuil dier roofdieren gehoord, hen op een afstand gezien, doch dan was zij niet alleen geweest, maar beschermd door haar man en de honden. Zouden de wolven naderbij komen? Hadden zij misschien gemerkt dat de man van huis was, en de honden, — waar zij zoo voor vreesden — met hem meegegaan waren? Wolven zijn zeer slim, dat wist de huisvrouw zeer goed en zij beefde als zij bedacht, dat de vraatzieke dieren haar zouden komen aanvallen.

Toen moeder de kamer weer binnentrad, lag de kleine Robert nog rustig te slapen. Zij stak het licht aan, en zag toen nadenkend de geheele kamer rond. Aan den wand hing het jachtgeweer, waar haar man reeds menig

dier mee geschoten had, maar zij wist niet hoe het te gebruiken. De kleine vensters hadden alle zware luiken; zij sloot die alvast stevig dicht, en schoof de zware, ijzeren grendels op de deur, die eveneens zeer sterk was. Er was maar één vertrek en een andere schuilplaats bleef haar niet over. Juist terwijl zij zoo onrustig heen en weder liep, hoorde zij opnieuw in de avondstilte het huilen der wolven. Zoozeer verschrikte de arme vrouw, dat zij op haar knieën nederviel, en met luider stem den Heer aanriep, dat Hij haar en den kleine bewaren mocht voor een vreeselijken dood, hen behoeden tegen het gedierte, dat buiten loerde.

Door het luide spreken der moeder was Robert ontwaakt. Hij strekte zijn armen naar haar uit, en zij nam hem uit de wieg en op haar schoot. De kleine jongen keek haar ernstig aan, toen hij groote tranen op moeders wang zag, en nog meer was hij verwonderd, nu zij hem eensklaps van haar schoot nam en op zijn bed legde. Hij begon te schreeuwen, maar zoo ernstig zei moeder: „Stil nu, mijn jongen!" dat Robert ook dadelijk zweeg, en met verbaasde oogen toekeek.

Wat was de vrouw gaan doen, vraagt gij? Ik zal 't u zeggen. De vrees voor de wolven liet haar geen rust, en ten laatste was haar iets ingevallen dat misschien helpen kon. In een hoek van het vertrek lag een stapel hout. Daarvan nam zij wat blokken, legde die bij den haard, vulde toen den grooten ketel geheel met water en hing hem boven 't vuur. Weldra stegen de vlammen hoog op, en begon het water dat zingende geluid te

maken, 't welk aan 't koken voorafgaat. En Robert kraaide van genoegen, toen moeder hem nu weer opnam, en hij kon turen in de hooge, roode vlam en luisteren naar het geborrel in den grooten ketel.

Doch zijn moeder kon zoo vroolijk niet zijn, want opnieuw had zij het gebrul van wolven gehoord, en wel dichterbij dan eerst. Zouden zij wezenlijk beproeven binnen te komen? Het duurde niet lang of zij werd er zeker van. Al spoedig kwam het gehuil der hongerige dieren zoo nabij, dat ook Robert het hoorde, die er geweldig van schrikte. De vrouw begreep nu alles. De wolven waren voorzichtig naderbij geslopen en hadden zeker reeds bespeurd, dat zij voor de geduchte honden nu niet hadden te vreezen. Stoutmoedig kwamen zij nu al dichter op het huis aan en liepen er om heen, snuivend en brommend, zoekende naar een plekje waar zij zouden kunnen binnendringen.

V.

DE OVERWINNING.

Intusschen had de vrouw al haar moed bijeenvergaderd. Vertrouwende op den Heere tot wien zij gebeden had, wachtte zij af wat volgen zou.

Duidelijk kon men hooren, hoe de wilde, bloedgierige

dieren daarbuiten in de duisternis tegen het huis aandrongen, en hun klauwen in de planken sloegen, die gelukkig zeer stevig en dik waren. Nu en dan sprong er een belegeraar hoog tegen de luiken op, zoodat de ijzeren bouten rammelden, of hoorde men geweldige schokken en stooten tegen de deur. Evenwel ook daar gelukte het niet binnen te komen, en de vrouw hoopte nog, dat de belegeraars het moe zouden worden en aftrekken. Ongelukkig had de kleine Robert het op een schreeuwen gezet. Wat moeder ook deed, telkens begon hij opnieuw, zoodra hij weer iets hoorde, en dat scheen de dieren woedend te maken.

Een poos later werd het plotseling stil. Men hoorde niets dan het borrelend geluid van het kokende water in den ketel. Robert was vermoeid van het schreien gelukkig in slaap gevallen. Zijn moeder stond bevende in afwachting midden in de kamer bij het licht, en luisterde.

Hadden de wolven 't opgegeven?

Doch neen.... opeens verneemt zij weer duidelijk een vreemd geluid; 't was alsof er gekrabd en gegraven werd in den grond onder haar. Ineens begreep zij alles. Het huis had geen diepe grondslagen, geen vloer dan de aarde, en de wolven beproefden nu of zij onder den wand door binnen konden dringen. Zoo hadden zij — dat wist de vrouw — meer dan eens schapen uit de stallen geroofd.

Zij luisterde scherp. Weldra bemerkte zij aan welken kant de vijand bezig was, en ook begreep zij, dat hij vlak aan den muur moest uitkomen. Zij wachtte nog een oogenblik. Toen hoorde zij het hout kraken. Er

scheen in den grond beweging te komen. Snel liep zij naar den haard, greep den zwaren ketel, dien zij wel gewend was te hanteeren, en zette hem op de tafel naast zich. Nog één oogenblik en — daar hoorde zij een geluid, dat haar door merg en been ging. Zij ziet omlaag, en de witte tanden in den gapenden muil van een wolf grijnzen haar tegen. Hij wringt den kop vooruit, en zijn flikkerende, bloedige oogen schijnen haar reeds te willen verslinden. De kleine ontwaakt, begint luid te schreeuwen, en de wolven daarbuiten barsten uit in een woest gehuil.

Doch een moeder is door liefde sterk. Nauwelijks heft de wolf zijn hals door 't gat, of de vrouw rukt den ketel van de tafel, en een kokende stroom golft het ondier recht in den geopenden muil en in de oogen. De wolf sluit den vreeselijken bek dicht met een geluid als van een ijzeren knip. Hij wil terug, maar van achteren wordt hij opgedrongen. De moeder verliest geen oogenblik. De groote houthakkersbijl van haar man heeft zij gereed, en met alle kracht brengt zij het dier een slag toe, die door het huis heen klinkt. De bloedende wolf laat een naar gehuil hooren, en 't volgende oogenblik is hij verdwenen.

Doch zulks was het gevaar nog niet. Geen twintig tellen daarna grimde reeds een tweede wolf de twee opgeslotenen daarbinnen aan. Hij waagde zich echter niet zoo driftig vooruit als de eerste, doch ver genoeg om, gelijk de vorige, een kokende groet te ontvangen, die hem deed afdruipen. Weldra echter verscheen een derde, die met zooveel kracht zich opwerkte, dat reeds een klauw van

hem te voorschijn kwam. Doch dit was juist zijn ongeluk, en de redding van moeder en kind. In haar nieuwen schrik wierp de vrouw hem bijna al wat in den ketel was op 't lijf. De wolf brulde van pijn, hij wilde terug, maar hij kon niet. De vrouw zag het, en de gedachte kwam bij haar op: Als ik hem eens dooden kon! Zij nam de bijl op en sloeg, nu niet in 't wild, maar recht op den schedel van het wilde dier, en zie — nog een oogenblik, en zij hoorde een akelig gegrom. Toen verroerde zich de wolf niet meer: Hij was dood.

Of den anderen de lust ontzonken was om het ook eens te beproeven hebben zij nooit verteld. Doch dit is zeker: geen tien minuten later hoorde de vrouw, die nog altijd met de bijl gereed stond, een geluid dat haar nu als muziek in de ooren klonk, namelijk het huilen der wolven *in de verte*. Zij luisterde nog wel een half uur lang. Doch om het huis hoorde men niets meer. Eindelijk werd het ook in de verte stil. Zij waren gered.

Maar nu was ook de kracht der moeder uitgeput. Van wat verder gebeurde, wist zij niets meer. Toen de man, die zich gehaast had, reeds den volgenden ochtend terugkeerde met het meel, vond hij het huis nog stevig gesloten. Geweldig verschrikt klopte hij, zoo hard mogelijk, maar hoe ontstelde hij, toen alleen de stem van zijn zoontje hem antwoordde, en wel met „o Vader kom gauw!"

Gelukkig schafte de man spoedig raad. Robert kon de deur niet openen, maar met behulp van een spa uit den tuin was al spoedig een luik uit de voegen gelicht. Een

van de knechts kroop er door, en ontgrendelde de deur. Allen snelden naar binnen.

Daar lag nu de moeder, die zoo dapper tegen de wolven had gestreden, op den grond; in haar hand was nog de bijl geklemd. Haar man gaf een luiden gil, want hij meende niet anders dan dat zij dood was. Doch gelukkig bedroog hij zich daarin. Zij was, wat ook wel niet anders kon, na al den angst en den strijd in zwijm gevallen. Met veel moeite bracht men haar weder bij. Intusschen had men ook den dooden wolf gevonden, en nu begreep ieder wat er gebeurd was. Zij beproefden wel het Robert te laten vertellen, maar die wist niet anders te zeggen dan: „moeder, water!" Nu hij was ook nog maar klein. Hij wist niet in wat groot gevaar hij had verkeerd, en hoe hij ontwetend bewaard was, door den Heere God, die aan moeder zoo grooten moed en kracht had gegeven.

En de honden? — vraagt gij. Wel, die kwamen eerst tegen den middag gehavend en bebloed thuis. Zij waren onderweg hun baas vooruitgeloopen. Denkelijk hadden zij toen een der wolven ontmoet, die den vorigen avond zoo geweldig was toegetakeld, en hem doodgebeten.

Drie weken later kon de huisvrouw weder met haar man een loflied zingen tot eer van Hem, die in den nood hun Redder was geweest. Schoon er nu heel den volgenden winter geen wolven meer bij 't huis gezien werden — ze hadden ook een goede les gehad — zou de vrouw toch gaarne uit die streek zijn verhuisd, doch dat ging niet. Daar zij nu echter langzamerhand beter

bij kas waren geworden, werd reeds in 't voorjaar begonnen met het bouwen van een stevig steenen huis, waarin weinig te vreezen was. En toen Robert een jongen van tien jaar was geworden, hadden zich reeds zooveel menschen in het land neergezet, dat men er zelfs geen wolf meer zag, en onze knaap — die zich alles nog maar flauw herinnerde — met verwondering van zijn ouders 't hoorde, hoe hij eens van den dood, die dreigde van wilde dieren, „onwetend was bewaard."